

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 51

17. prosinca 2009.

cijena 100 Ft

*„Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje,
Na tom mladom ljetu svega obilja
Na tom mladom ljetu veselimo se,
Mladoga Kralja mi molimo.“*

Foto: Ákos Kollár

Svim čitateljima Hrvatskoga glasnika želimo sretan Božić
i blagoslovljenu 2010. godinu.
Uredništvo Hrvatskoga glasnika

Komentar

Ja lobiram za „Gradišće“!

Nisam jalna, ni zavidna. Poštujem uspjehe i rezultate, ali neke stvari mi nisu dovoljno jasne i znaju me strašno iritirati. Jur jedno vrijeme u Gradišću samo jedno folklorno društvo dominira, nastupa svagdir, putuje, prikazuje nagrade, titule mu padaju s nebeske višine. Sigurno s pravom. Svaka mu čast za to, ali nekamo si dati slipo peljati, jer na našem tlu postoje i drugi tančoši, prisežem se, ne manji vridni. Jednim se s dvimi rukami dili, drugim prazna šaka. Gdo zna zašto ja imam čut da ako negdo fućka istu notu s odredjenim klikom, sve živo će dobiti na ovom grišnom svitu, a drugi ki uprav tako pošteno, marljivo, morebit tihije i skromnije djelaju, nigdar neće doživiti nikakovu pohvalu, a kamoli priznanje ili odličje? Dobila sam i na ovo odgovor s „Tribi je atraktivnije i glasnije lobirati.“ I tako sam došla do odluke, ja od danas lobiram za „Gradišće“. Za „Gradišće“ koje je jedino Hrvatsko kulturno društvo u našoj regiji koje najdulje i od svojega utemeljenja prez prestanka djela na naše veselje. Znači, petroviska folklorna djelatnost (s tančoši, jačkari, svirači i sa svimi naraščajci) će 2012. ljeta stupiti u svoje 60. ljetu. I dovidob nigdar, nikomur još nije palo napamet da se priznae trud, strast, volja i angažman brojnim generacijam ovde u našem selu, a s tim skupa da se cijeni i sve ono što se zove hrvatstvo. Da, hrvatstvo jer na probi, nastupi, turneja ovoga ansambla još i dandanas se čuje hrvatska rič, a 90% onih ki pjesme jaču ter koji sviraju, točno znaju o čemu pjevaju, štoveć i tekst u potpunosti razumu. Čez 57 ljet nikomur nije napamet došlo s hrvatske strane da je bilo koji peljač „Gradišća“ zavridio priznanje, a bilo je je i jako zvanarednih. Da nij pedagoškoga hižnoga para Kočiš, vjerojatno ne bi bilo tradicionalnoga folklornoga rada u Petrovom Selu. Da nij Agoštona Škrapića, Antuna Karagića, Šandora i Jožefa Kovača, ne bi elementarna moć dalje nosila tance, jačke i svirku. Da nij Janoša Nemeta, Viktora Kohuta, Zoltana Kurcza, „Gradišće“ sigurno ne bi bilo doživilo jedan od svojih najgizdavijih, zlatnih periodov, početo od televizijskoga nastupa „Gdo što zna?“, sve do zlatne kvalifikacije 1986. ljeta, kad smo jedino znali za Šteinerove židanske tančoše i nardanske plesače. I da ne velite da živimo samo iz nostalgije, imamo mi i Petra Škrapića ki jur 15 ljet dugo dirigira ovo društvo, no da, koga briga. Ali u ovom društvu nisu samo desetimi, nek i dvadesetimi i nedavno na kermendskom regionalnom kvalificiranju stručnjaki su za nje govorili u superlativu. Suprot toga, oni se ne diču. Ne tuču prsa, a gotovo ne omalovažavaju nijedno drugo društvo. I pravoda se i oni muču s manjkanjem pinez, jer rublje bi tribi bilo obnoviti, moralo bi se dati i novoga sašiti, a i pinez je tribi negda-negda zašparati za instrumente, čičme i putovanje. Još su bogati. Iako su manje vidljivi još i za naše političare, ki je, izgleda, ne moru ni upametzeti niti zamisliti. A kad bi nek znali koliko vridnih ljudi u ovoj Pinčenoj dolini ima... Negda mislim, sve je zaman, gubac stisni i tišaj?! Dalje jur ne morem. Zato vam još jednoč velim za pamćenje, ja lobiram za „Gradišće“ i nij apelacije!

-Timea Horvat-

„Glasnikov tjedan“

U susretima s našim Hrvatima, u kuloarima se razgovara o mnogim stvarima o kojima se inače niti piše, niti se intervjuira, niti se snimaju kroz „hrvatske“ medije u Mađarskoj. Često i ono što je napisano u našem tjedniku, omalovažava se pa se kazuje: a tko to čita. S jedne strane naši dužnosnici daju izjave za naše medije

uglavnom izrazito pozitivnoga tona, ali kada ih u većinskom tisku trebaju dati, na malo osjetljiviju temu znatno su oprezniji i plašljiviji. To je jedna strana medalje. Druga je ona kada većinski mediji govore u negativnom svjetlu o nama, Hrvatima u Mađarskoj, načinju naše skandale ili probleme unutar zajednice, onda naši ljudi to i ne bi rado vidjeli u svojim glasilima. Hodaju zatvorenih očiju, i svi mi zajedno s njima, pod izlikom opet se svadamo, a to ne bi trebalo. I naša zajednica kao i cijelo društvo prolazi u svim svojim segmentima istu problematiku. Nije pošteđena ni pogrešnih koraka ni neostvarenih rezultata za koje vjerojatno netko i snosi odgovornost ili bi je bar trebao snositi. Ili još uvijek djeluje refleks zaštićenoga zlatnog teleta. Naravno, uvijek se nađe i poneka oslabljena žrtva. Ovih dana, početkom prosinca, mađarski tisak, i tiskani i online u Baranjskoj županiji, pun je napisa o skandalima i „navodnim“ nepravilnostima u radu Hrvatskoga kazališta, temeljem anonimne prijave koja je već prilikom izbora ravnatelja Hrvatskog kazališta, dospjevši u ruke pojedinih zastupnika Skup-

štine grada Pečuha, bila tema rasprave na spomenutoj sjednici. U ime nadležnoga gradskog odjela László Nász izjavljuje za Bamu kako su zatražili podatke o spomenutom slučaju temeljem anonimne prijave, kako su svi putovi „pokriiveni“ papirima, ali su naišli na netočnosti i proturječnosti u priloženim dokumentima čija temeljita istraga još nije provedena. Bama donosi da je vodstvo Hrvatskog kazališta izjavilo kako se problem javio oko predstave „Poštene varalica“ čije je gostovanje planirano na Hvaru, ali zbog velikih troškova nije ostvareno. U papirima je na nesretan način ostalo, pa su i statistički podaci ukazivali kao da je predstava održana i da je glumac dobio za produkciju više od dva milijuna forinti. Prijava je građena na ovim slučajnim pogreškama, ali možda nije slučajno što je, dan prije glasovanja za ravnatelja Hrvatskog kazališta, dospjela u poštanski sandučić jednoga od zastupnika Skupštine grada Pečuha. Kako donosi Bama, vodstvo kazališta izjavljuje kako su predočeni podaci mogli biti dostupni tek nekom od djelatnika Kazališta, nije se moglo doći do njih drugim putem, tako neće biti teško otkriti tko je bio bezimeni prijavitelj. A možda je sve i poslovna tajna. Kako javni novac može biti poslovna tajna, pitam se ovih dana kada se sve više njih pozivaju upravo na poslovnu tajnu.

Branka Pavić Blažetin

SANTOVO –

Tradicionalna duhovna priprava za Božić, koja je održana od 7. do 9. prosinca, unatoč poslendanskom terminu, i ove je godine u lijepom broju okupila pripadnike hrvatske katoličke zajednice. Sva tri dana duhovnu pripravu i misna slavlja, uz ispovijed vjernika, predvodio je velečasni Goran Vilov, župnik iz vojvodanskoga Bačkog Monoštora. Naš je snimak napravljen u utorak, 8. prosinca, na blagdan Bezgrešnog začeca. Na slici, slijeva: ministrant Martin Orčik, velečasni Goran Vilov i santovački župnik Imre Polyák.

Aktualno

Susret dvojice predsjednika parlamenta

Béla Katona, Luka Bebić
i Mišo Hepp

U Zichyevu dvorcu u Budafi 2. prosinca sastali su se predsjednici Mađarskog parlamenta i Hrvatskog sabora. Bio je to zapravo redoviti godišnji susret u slijedu sastanaka, prethodni je održan u Čakovcu na hrvatskoj, a

ovaj na mađarskoj strani. Béla Katona, mađarski predsjednik, i Luka Bebić, hrvatski predsjednik, razgovarali su o pitanjima od zajedničkog interesa za dvije zemlje. Susretu su nazočili parlamentarni zastupnici László

Nógrádi (FIDESZ) i Péter Márfaí (MSZP), te Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave. Objе su strane potvrdile da je suradnja između dvije zemlje uzorna. Najvažnije pitanje bili su pregovori Hrvatske oko ulaska u Europsku Uniju, u čemu Hrvatska uživa punu podršku Mađarske. Katona je prenio Bebiću riječi glavnog tajnika NATO-a Andersa Fogha Rasmussena, koji je nedavno bio u posjetu Mađarskoj, a koji je izjavio da sigurnost Europe neće biti potpuna bez država jugoistočne Europe.

Za vrijeme predsjedavanja Mađarske u EU, Mađarskoj će biti jedan od naglašenih ciljeva priključivanje Hrvatske.

Mađarsku je stranu zanimala dinamika pregovora s EU, odnosno kada će se završiti pregovori pošto je Hrvatska prihvatila arbitražni sporazum sa Slovenijom, a razgovaralo se i o očekivanjima u Hrvatskoj i Mađarskoj, posebice u dvama parlamentima, nakon stupanja na snagu Lisabonskog ugovora, u prosincu.

O položaju manjina Bebić i Katona razgovarali su o mogućnostima daljnje suradnje te o projektima od zajedničkog interesa s područja prometa, infrastrukture, energetike i vodnoga gospodarstva, a bilo je riječi i o tome kako se koristiti europskim fondovima radi unapređenja te suradnje. *beta*

Izaslanstva Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora Budimpešti

U Budimpešti je od 6. do 8. prosinca boravilo izaslanstvo Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora, na čelu s predsjednikom Odbora Mariom Zubovićem. Članovi izaslanstva Hrvatskog sabora uza Zubovića činili su Tonino Picula, potpredsjednik Odbora za vanjsku politiku, Marija Pejčinović Burić, članica Odbora za vanjsku politiku, Željana Kalaš, članica Odbora za vanjsku politiku, i Andrea Halambek, tajnica Odbora za vanjsku politiku. U pratnji veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Ivana Bandića i atašeice Nede Milišić bili su Károly Tüzes, savjetnik Ureda za vanjske poslove Mađarskog parlamenta, i Aida Dékány Trenovszky, suradnica NATO-ova informativnog centra.

Izaslanstvo je 7. prosinca u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Mađarske primio Vilmos Szabó, državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova. Nakon razgovora izaslanstvo se uputilo u Mađarski parlament gdje su razgovori vođeni sa Zsoltom Némethom, predsjednikom Odbora za vanjsku politiku i izvanogranične Mađare. Razgovorima su sudjelovali József Kozma, zamjenik predsjednika Odbora za vanjsku politiku i izvanogranične Mađare, članovi Odbora András Kelemen, János Horváth i Árpád Gógl, te Zsuzsanna Répás, stručnjak Odbora, i András Klein, sa-

vjetnik. Članove Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora primio je László Mandur, potpredsjednik Mađarskog parlamenta. Gosti iz Hrvatske imali su priliku i za razgledanje zdanja Mađarskog parlamenta, a sreli su se i s Mátyásem Eörsiem, predsjednikom Odbora za europske poslove.

Izaslanstvo je primio i László Juhász, zamjenik pročelnika Glavnog odjela Odbora

za europske poslove. Izaslanstvo Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora, na čelu s predsjednikom Odbora Mariom Zubovićem, posjetilo je sjedište Hrvatske državne samouprave gdje su vođeni razgovori s Mišom Heppom, predsjednikom Hrvatske državne samouprave.

Branka Pavić Blažetin

Adventski koncert u Serdahelu

Tamburaški sastav i vokalna skupina Ogranak Seljačke sloge iz Buševca 4. prosinca u serdahelsku su crkvu dočarali pravi adventski ugođaj.

HRVATSKI ŽIDAN – Na seoski božićni koncert organizatori čekaju stanovnike u mjesnu crkvu Ivana Krstitelja 20. decembra, u nedilju, početo od 16 uri. Pri svečanosti nastupa domaći zbor Peruška Marija ter zbor Janković iz Čeprega.

SAMBOTEL – Hrvatska manjinska samouprava grada srdačno vas poziva na tradicionalnu božićnu svečanost 20. decembra, u nedilju, u Kisfaludyevu ulicu od 15 uri. U programu sudjeluju hrvatska dica iz sambotelske čuvarnice Čarobni dvorac, hrvatski školari Osnovne škole Mihályja Vácia, Simfonijski orkestar Savaria, zbor „Sv. Cecilije”, pjevački zbor Salezi ter domaće Djurdjice.

BUDIMPEŠTA – U HOŠIG-u se 19. prosinca s početkom u 11 sati priređuje božićna svečanost. Nastupa Hrvatski plesni ansambl „Luč” koji će izvesti poznatu koreografiju Nebeski znak, a potom će učenica Laura Tišlerić nastupiti s pjesmom Ljubljeni Jezušek. Učenici Marko Pavle-ković i Marko Rus poželjjet će i čestitati Božić nazočnima, a potom će biti interpretiran od Józsefa Attile Betlehemi királyok (Kraljevi Betlehema), na mađarskom jeziku. U izvedbi će sudjelovati Barnabás Babik, Deniza Kinga Dancs, Milan Palotai, Barnabás Simon. Stihove Mate Šinkovića Božićno drvo kazivat će Estera Meršić, a potom slijede izvedbe božićnih pjesama. Tako Svetu božićnu noć izvodi Nikola Takač. Božićnu čestitku će nazočnima uputiti i isusovac Árpád Horváth.

BUDIMPEŠTA – Mise na hrvatskom jeziku u crkvi Sv. Mihajla u budimpeštanskoj Vackoj ulici bit će 20. i 25. prosinca u 17. sati. Mise će služiti velečasni Árpád Horváth i Vencel Tot.

SANTOVO – Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu božićnu proslavu priređuje 21. prosinca, s početkom u 17 sati. Djelatnici ustanove, učenici i roditelji blagdan će proslaviti u svečanom ozračju uz prigodne recitale, pjesme i igrokaze.

BUDIMPEŠTA – Ljubiteljima kazališta Veleposlanstvo Republike Hrvatske, Hrvatska samouprava grada Budimpešte te hrvatske manjinske samouprave V. i VII. okruga glavnoga grada pripremili su pravu poslasticu. Zagrebački Teatar Exit s uspješnicom «Kauboiji» 21. prosinca (ponedjeljak), s početkom u 19 sati, nastupa u budimpeštanskom kazalištu «Új Színház» (VI. okrug, Paulay Ede ul. 35).

Koncert u serdahelskoj crkvi

Premda su organizacijskim poslovima pomogle i mjesna i manjinska samouprava, adventski je koncert zapravo bio poklon za sve mještane i za pomurske Hrvate od Jelene Kőrösi, vijećnice mjesne samouprave, koja je svojim vijećničkim honorarom omogućila da se ostvari taj prekrasni program.

– *Uvijek mi je bila želja da u našoj prekrasnoj crkvi s dobrom akustikom, čujem vrlo lijep božićni koncert. Preko svojih poznanstava i preko interneta čula sam pjevanje buševčkoga zbora i odlučila sam da ću ih pozvati u naše mjesto. Svake godine svoje vijećničke honorare dajemo za neke programe ili za potpomaganje nekih mjesnih ustanova. Sada sam mislila da ću Serdahelce iznenaditi ovim adventskim koncertom i mislim da je bio vrlo dobar odabir jer koncert je bio izvanredan i publici se jako svidio* – kazala je gđa Kőrösi.

Izvršna izvedba tamburaša i prekrasni glasovi vokalista napunili su crkvu Srca Isusova s prekrasnim adventskim i božićnim pjesmama iz raznih krajeva Hrvatske, poput: «Tičice lepo spevaju», «Glejte o, pastiri», «Radujte se, narodi», «Spavaj, mali Božiću», a na kraju publika je mogla čuti pjesmu «Došel je z neba» i na mađarskom jeziku.

Mjesni župnik István Marton u ime pomorskih vjernika zahvalio je na izvedbi prekrasnih pjesama s kojima su zasjale još bolje adventske svijeće, s kojima su širili ljubav među ljudima.

Skupina iz Buševca, koja je bila samo petina aktivnih članova, naime od 450 člano-

va aktivna je polovica prenoćila je u Serdahelu i nastavljala put do Koljnofa, s kojim naseljem već surađuje više od 30 godina, a na Svetog Nikolu nastupila je u austrijskome Mjenovu.

Začudno je što u selu od tisuću stanovnika ima toliko djelatnih članova Seljačke sloge. Predsjednik ogranak Nenad Rožić reče kako ima članova i iz okolnih mjesta, no, naravno, najviše ih je iz Buševca. Ogranak je utemeljen 1920. g. i bavi se tamburaškom, vokalnom glazbom, folklorom, dramom, arhiviranjem, radi i foto, video i etnosekcija, tkalačka skupina itd.

Kako to sve Buševčani uspijevaju, pojasnio je predsjednik Rožić:

– *To ide s koljena na koljeno, odgoj od malih nogu vrlo je važan, ulazi u djecu navika, a i ljubav prema narodnim bogatstvima i tradicijama. Imamo vrhunske stručne voditelje, gotovo su svi iz čuvenog ansambla «Lado», a djeca su vrlo zadovoljna.*

Seljačka sloga surađuje s Hrvatima iz raznih zemalja, iz Rumunjske, Austrije, Kanade, Mađarske itd., na što je vrlo ponosna, na taj im način želi pomoći da očuvaju jezik i kulturu. Iduće će godine slaviti devedesetu obljetnicu postojanja, za koju se izdaje monografija, te će se svaki mjesec prikazati jedna od aktivnosti ogranak.

Prilikom druženja s članovima ogranak raspravljalo se o tome da će ih Serdahelci pozvati i na Dan naselja, odnosno na Festival gibanica.

Beta

Županijski hrvatski adventski koncert u Sambotelu

Odlikovanje Matilde Bölcs, čestitka županijskoj slavljenci Ani Jušić

Zbor Danica iz Bika

Slavuji iz Hrvatskih Šić

Sva srića da su Hrvatska manjinska samouprava i Županijska hrvatska samouprava ljetos došle do spoznaja da ni tribi u Sambotelu držati dva adventske koncerte (kako je to išlo dvi ljeti dugo skoro s istim akteri), nek dosta je jedan, i to skupni svečani sastanak jačkarov. Jedna od najlipših crikav u Sambotelu u Oladbi 6. decembra, u nedilju, se je skoro do zadnjega mjesta napunila s nastupajućimi grupami i zainteresiranimi vjerniki, ne samo s Hrvati. Svetu mašu, kot jur ljeta dugo u centru Željezne županije, i ovput je služio Ivan Šneller, petroviski farnik u mirovini, u pratnji naše kantorice Boriške Filipović i petroviskih jačkaric. Ovo pjevačko spravišće svih zborov na tlu županije ovput je bilo zvanaredno i zato kad u posebnoj ceremoniji su čestitali odlikovanim, zaslužnim osobam. Naime na nedavnom Državnom danu Hrvatov u Barči nije mogla biti nazočna židanska slavljenci Matilda Bölcs, koj je ovput uručeno, od predsjednika Hrvatske državne samouprave Miša Heppa, priznanje za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkoga života u Ugarskoj. Odlikovana pjesnikinja i bivša profesorica sambotelske Visoke škole je pred svim rekla da je od mladosti stala u službu Boga i naroda ter je zahvalila najprlje židanskomu načelniku Štefanu Krizmaniću, a i ostalim odgo-

vornim ljudem ki nisu pozabali na nju i na ov način priznali nje djelo. Za pozdravnimi riči Miša Heppa i predsjednice Hrvatske samouprave u Željeznoj županiji ter glavne organizatorice ovoga koncerta Edite Horvat-Pau-

Predsjednik HDS-a Mišo Hepp je ovom prilikom prikdao nagradu HDS-a Židanki Matildi Bölcs za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkoga života u Ugarskoj

ković, još jedna čestitka je pripala Ani Jušić, šičkoj zborovodji, ka je na Županijskom danu prikzela nagradu „Za manjine“. Kitična zahvala je prikdana i Katiki Nemet ka je skoro pred desetimi ljeti dala prijedlog za ov adventski jačkarni svetak u Sambotelu. Pred oltar je zatim redom dospilo 125 naših jačkarov, jačkaric i sviračev: najprvo nardanski zbor, pod peljanjem Magde Horvat-Nemet, potom sambotelski korus Sveta Cecilija sa zborovodjom Júliom Szalai. Samo od sebe je razumljivo da su bile pozvane petroviske Ljubičice s domaćimi tamburaši i s dirigenticom Jolankom Kočiš. Čuli smo zbor Danica iz Bika u pratnji harmonike Janoša Viraga, šičke Slavuje s Anom Jušić. Kiseška Zora je nastupila takaj uz muzičku pratnju i u prekrasnoj novoj narodnoj nošnji. Sambotelski zbor Djurdjice Hrvatske manjinske samouprave s Évom Szerdahelyi, židanske jačkarice Peruška Marija s dirigenticom Žužanom Horvat i prisički zbor s novom peljačicom Margitom Kelemen su ostali na sam kraj programa, ali su svojim oduševljenim jačenjem zaistinu polipšali naš svetak. Koncert koji je durao skoro dvi ure, u ne uprav toplom Božjem domu završen je skupnom jačkom „Tiha noć, o sveta noć...“ pod dirigiranjem petroviske Jolanke Kočiš.

-Tiho-

Prisički mišani zbor

Kiseška Zora

„Oj, Kozaru, ti selo na brijegu, u tebi se lijepo cure legu“

Pod tim nazivom Hrvatska manjinska samouprava sela Kozara (Nagykozár) organizirala je hrvatsko popodne i večer, točnije Dan Hrvata 28. studenoga. Program je počeo s misom na hrvatskom jeziku, koju je predvodio Ilija Čuzdi, svećenik iz Olasa, a pjevao je Mješoviti pjevački zbor Orašje iz Vršende. Nakon mise u domu kulture se mogla pogledati izložba starih fotografija, kozarskih šokačkih nošnji i starih predmeta. U bogatome kulturnom programu nastupila su djeca hrvatske skupine tamošnjeg vrtića, zbor iz Vršende, KUD Tanac u pratnji Orkestra Vizin, te skupina Hrvata-Šokaca iz Kozara. Nakon programa slijedilo je druženje uz svirku Orkestra Vizin.

Izložba fotografija „Oj, Kozaru, ti selo na brijegu, u tebi se lijepo cure legu“ dočarala nam je davno nestali svijet Šokaca iz Kozara. Tako blizu Pečuha, pogotovo danas kada je grad spojen s Kozarom, tek stotinjak metara ceste i dvije ploče odvaja ih jedno od drugoga. Još ne tako davno Kozar je bio naselje koje je živjelo svoj život naslijeđen stoljećima, zatvorena zajednica, kulture, jezika, nošnje i običaja. Dokazuju to stare kuće na njegovim brežuljcima, crkvice na brijegu s koje puca prekrasan pogled na okolicu. Potvrđuju to snimke, priče koje još uvijek nisu zaboravljene, tek su potisnute i bile neispričane duga desetljeća. Zbog čega, odgovor je koji nadilazi novinarsku znatiželju i krije u sebi mnogošta o čemu se nije govorilo duga desetljeća... Ostali su tek koraci zabilježeni i na snimci koju su 1985. u Kozaru načinili Jozo Savai i Antuš Vizin, imena žena i muškaraca, Hrvata rođenih dvadesetih godina 20. stoljeća, kojima je prvi jezik bio hrvatski, koji su se ženili i udavali međusobno, kao što su to stoljećima činili njihovi stari, odupirući se odnarođenju, asimilaciji. Kako će reći i nama i okupljenima u kozarskom domu kulture Marica Katić, njoj su dali u zadatak da okupljenima kaže nekoliko riječi o Kozaru, na hrvatskom jeziku. Kako kaže ne zato što tako puno toga ima za reći, nego zato što su joj kazali „te jobban tudsz horvátul“. Čitala je „njegdi“, možda je istina, a možda i ne, kako su došli s juga, bježeći od Turaka. Naselili su se tu, gdje su i sada, i bilo je to selo šokačko. Njezin djed je kazao da je u selu nekad bilo puno koza, zato se selo zove Kozar. Kako kazuje Marica Katić, sjeća se iz svoga djetinjstva kako u selu i nije bilo koza, nego su Šokci ovce držali, a čobani ih čuvali svaki dan na paši. Od ovaca su dobili vunu, koju su žene

prele i od nje izrađivale odjeću; „štrinfle, čarape, čarapke, prsluce“... Tako je nekad bilo. Sad više nije tako. Ali znamo kako su se zvale njive, doline i bregovi oko sela, malo još i govoriti šokački znamo i tako smo probali skupiti mrvice od onoga što je nekada bilo. Vidite tu naše slike, i sve drugo što još imamo, što čuvamo po „ormanima“, pripremili smo i mali program, skupili smo se i počeli pjevati i naučili četiri pjesme za ovu priliku, i još nešto, ponosni smo na našu Adrien Feher koja će nam recitirati na hrvatskom jeziku pjesmicu što ju je njezina stara baka naučila. Kažimo kako je u Kozaru koji danas ima preko dvije tisuće stanovnika, 1930. godine živjelo 144 Mađara, 462 Nijemca, 1 Hrvat, 394 Šokca i 2 ostala.

Kozarci mogu biti ponosni i na dječji vrtić koji je davne 1949. godine utemeljen kao državni Južnoslavenski vrtić i čija je prva odgajateljica bila Stana Miloš. U njemu se

već šezdeset godina odvija odgoj na hrvatskom jeziku, a od 2003. godine postoje i zanimanja na njemačkom jeziku. I danas dvije odgajateljice rade s djecom u ovome hrvatskom narodnosnom vrtiću, to su Jelica Jakobović Horvat i Tünde Andrić. Koliko su truda uložile kako bi djecu pripremile za nastup i obukle ih u hrvatsku narodnu nošnju, svjedočio je simpatični program u trajanju od petnaestak minuta. Ništa manje uspješni nisu bili ni debitanti; članovi Zbora Hrvata iz Kozara, koji su oduševili sve nazočne. Nakon prikazivanja videozapisa iz 1985. godine, organizatori su posebno pozdravili tortom i pljeskom troje živih sudionika, među njima i najstariju stanovnicu Kozara Eržiku Vranešić te Anku Novaković Kolar i Katu Šajnović. Eržika Vranešić je upravo toga dana, 28. studenoga, slavila svoj 90. rođendan.

Folklori program, što ga je vodila Vesna Velin, odlikovao je prikaz narodnih nošnji, pjesama i plesova hrvatskih skupina u Mađarskoj: Bunjevaca, Bošnjaka i Šokaca. Svaka čast mjesnoj Hrvatskoj samoupravi, na čelu s Robertom Takačem (uz njega tu su još: Marica Katić, Jelica Jakobović Horvat, Ana Crnković Andresz, i Grga Vranešić), KUD-u Tanac i njegovu voditelju Jozi Savaiju te neumornoj Vesni Velin i Orkestru Vizin. Njihov je rad na polju buđenja naših zaboravljenih hrvatskih sela od neprocjenjive vrijednosti, pokazuje to i primjer Kozara u posljednje dvije godine. Priredbu je s velikim oduševljenjem pratila i načelnica sela dr. Mária Kiss Szentirmay koja je od 1994. godine načelnica sela Kozara.

Branka Pavić Blažetin

U sredini najstarija Kozarkinja Eržika Vranešić u društvu Anke Novaković Kolar i Kate Šajnović

Priznanje „Za naš hrvatski“

U Sumartonu se već tradicionalno slavi dan zaštitnika naselja. Toga se dana krsti mlado vino, dodjeljuju se priznanja osobama koje su na neki način pomogle u razvijanju naselja. Ove je godine priznanje dodijelila i sumartonska Hrvatska samouprava pod naslovom „Za naš hrvatski“. U okviru proslave Martinja, 15. studenoga, priznanje je primilo osam osoba, među njima Joška Vlašić Manglin priznanje „Za naš hrvatski“. Na Martinju je posvećena zavičajna kuća „Naša hiža“, a kulturni je program nudilo Kulturno-umjetničko društvo iz Zasadbrega.

Cjelodnevna je priredba započela svetom misom, zatim posvećenjem nove zavičajne kuće, a navečer se nastavljalo kulturnim programom. Martinje je dan proslave mladoga vina. Društvo prijatelja vina prošle je godine utemeljilo nagradu „Najbolje sumartonsko mlado vino“. Prije Martinja članovi Udruge, na čelu s predsjednikom Lajošem Vlašićem, načelnikom, obilaze vinograde i podrume i kušaju mlado vino. U 2009. g. najbolje sumartonsko vino jest bijelo vino Jože Đurica i crno vino Lacija Hederića.

Priznanja sumartonske Mjesne samouprave uručio je Lajoš Vlašić. Priznanje za doprinos u razvijanju športskog života naselja dodijeljeno je Stjepanu Kukuružnjaku, nogometasu koji je odmalena uspješno igrao nogomet u mjesnom klubu NK Napred. Priznanje za kulturu sela Sumartona dodijeljeno je Ani Dombai, članici pjevačkoga zbora, koja je izvrsna kuharica na raznim priredbama u mjestu. Bilo što treba pomoći prilikom organiziranja, ona je uvijek uslužna. Priznanje za uljepšavanje okoliša sela dobile su obitelji Novinić i Varga, koje vrlo paze na svoje dvorište i izgled ulice, čime uljepšaju selo. Samouprava uvijek nagrađuje i najbolje učenike naselja nagradom „Najučenik sela Sumartona“. Ove su godine to osvojile tri osobe. Dora Tanai, učenica 8. razreda osnovne škole u Serdahelu, koja je odlikašica, a vrlo dobre rezultate postiže na regionalnim, županijskim i državnim natjecanjima. Aktivna je članica kulturnog društva. Među srednjoškolicima priznanje je uručeno Grgi Hodošu, učeniku Pijarističke gimnazije u Kaniži. Grga je odličan učenik i također vrlo uspješan na mnogim

natjecanjima, član je tamburaškog orkestra. Agneš Jakopanec, nedavno je diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Pečuhu, bila je stipendist Erasmusa u Sloveniji. Vrlo dobro govori engleski jezik, a sada uči hrvatski. Aktivna je članica plesne skupine. Od ove je godine i sumartonska Hrvatska samouprava utemeljila priznanje pod naslovom „Za naš hrvatski“, koji se dodjeljuje osobi koja se mnogo zalagala za očuvanje hrvatskoga jezika. Priznanje prvi put je dobio Joška Vlašić Manglin, umirovljeni učitelj iz Sumartona, koji je odgajao učenike na poštivanje materinskog jezika, pisao je i piše na kajkavskom narječju o svome rodnom selu.

Program se nastavljao kulturnim programom podmlatka plesne skupine, s običajima „lakovnog četrtka“ i KUD-a Zasadbrega, koji su se predstavili tamburaškom glazbom i plesovima gornjeg Međimurja.

Beta

Nastup podmlatka sumartonskih plesača

BUDIMPEŠTA – Sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, njezin predsjednik Mišo Hepp saziva sjednicu Skupštine za 19. prosinca 2009. godine s početkom u 10 sati, u zdanje Croatice (1065 Budimpešta, Nagymező u. 68). Dnevni red: 1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. (Referent: Mišo Hepp, predsjednik); a) Izvješća zamjenika predsjednika. (Referenti: Đuso Dudaš, Matija Šmatović); 2. Rasprava i donošenje odluke o okvirnim iznosima i smjernicama proračuna HDS-ovih ustanova za 2009. godinu prema zakonu o državnim proračunu (376/2007. (XII.23) Korm. 6§(1)bek.). (Referent: Mišo Hepp, predsjednik); 3. Donošenje odluke o planu unutarnjeg nadzora HDS-a i ustanova za 2010. godinu (Referent: Mišo Hepp, predsjednik); 4. Razno: a) Izvješće o kupnji i prodaji nekretnina (Nagymező u. 49, Nagymező u. 68).

HARKANJ – Hrvatska samouprava organizira dva vjerska druženja. Prvo 27. prosinca s početkom u 17 sati u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi gdje će tradicionalnu svetu misu i blagoslov vina hrvatskih vinogradara iz okolnih naših naselja predvoditi župnik Ladislav Ronta. Drugi vjerski susret veže se uz blagdan Sveta tri kralja. Naime već godinama u povodu spomenutoga blagdana harkanjska Hrvatska samouprava organizira prigodno vjersko druženje. Tako će biti i 6. siječnja u novoj 2010. godini. S početkom u 17 sati i 30 minuta u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi održat će se prigodna sveta misa, uz predvođenje župnika Ladislava Ronte, a potom će, također u crkvi, nastupiti pečuško Hrvatsko kazalište s predstavom Betlehemska zvijezda.

KALAČA – U župnoj crkvi Svetog Josipa u Kalači, u nedjelju, 6. prosinca u 17 sati, održana je redovita misa na hrvatskom jeziku, koja se služi svake prve nedjelje u mjesecu. Kako nam reče predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Bariša Dudaš, misu je služio velečasni Akoš Makra, župnik iz vojvođanskog Martonoša, a svojim pjevanjem slavlje je uljepšao Pjevački zbor Ladislava Matušeka iz Kukinja.

OSIJEK – U katedrali Sv. Petra i Pavla, 20. će prosinca u 19.30 sati studenti glazbe Fakulteta za umjetnost iz Pečuha izvesti božićni koncert. Program se ostvaruje u sklopu glazbene suradnje Osijeka i Pečuha, a u okviru programa Pečuh – europska prijestolnica kulture.

Predstavljena nova knjiga dr. Ladislava Heke

Povijesna uloga i značenje Hrvata Dalmatina u životu Segedina

U suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Segedina i Hrvatsko-mađarske kulturne udruge «Andrija Dugonić», u ponedjeljak, 16. studenog, u Segedinu je predstavljena dvojezična knjiga Povijesna uloga i značenje Hrvata Dalmatina u životu Segedina, autora dr. Ladislava Heke.

Knjigu je u Čitaonici na prvom katu Županijske i gradske knjižnice «Károly Somogyi» na Trgu Dóm u 17 sati prikazala Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Ona je ujedno srdačno pozdravila sve nazočne, a domaćinima i organizatorima posebno zahvalila na pozivu da zajedno s njima može dati svoj skromni prinos zajedničkom druženju.

Kako uz ostalo reče generalna konzulica, dvije osnovne sintagme koje proizlaze iz određenja okupljanja, a to su povijesna uloga – Hrvati Dalmatini i Segedin, dovoljno su važne da potaknu razmišljanja i stvore potrebu da se o njima progovori smisleno i duboko.

«Najnovija knjiga na hrvatskom i mađarskom jeziku koja je pred nama, nazivom *Povijesna uloga i značenje Hrvata Dalmatina u životu Segedina*, dr. sc. Ladislava Heke, navodi me na razmišljanje koliko mi, iz Hrvatske, nedovoljno znamo o našem drugom „ja“, onome živom i aktivnom biću izvan naše matice zemlje. U ovome prelijepom gradu bogate prošlosti imenom Segedin, obitavaju stoljećima Hrvati koji, kako spoznajemo, imaju važnu ulogu u životu grada, posebice u vrijeme njegova snažnog razvitka, u 18. stoljeću kada su pod imenom Dalmatini zastupljeni u gradskoj upravi kao jedan od „četiri segedinska naroda“.

Saznajemo da se u župnoj crkvi propovijedalo, a u školi predavalo na dalmatinskom (hrvatskom) jeziku. Bili su naši Dalmatini uvaženi i utjecajni obrtnici i trgovci, ali već potkraj istog stoljeća pomalo se stapaju s većinskim mađarskim okruženjem. Uspomene ostaju većinom u ovdašnjim hrvatskim, bunjevačkim prezimenima. A potkraj 20. stoljeća tragičnost rata dovodi i Hrvate iz susjedne Vojvodine trajno u Segedin.

Ne ohrabruje činjenica da se do prije 20 godina, kada dr. Heka započinje svoj mukotpan rad proučavanjem i analizom arhivske građe, koja je djelomično uništena u poplavama i požarima, o Dalmatinima – kako su se sami ponosno nazivali imenom sveobuhvatnim za hrvatsku zajednicu, zapravo nitko nije sustavno bavio.

Vjerujem da će nekoliko stotina Hrvata koji danas žive u Segedinu pomoći da hrvatski nacionalni identitet ne zamre na ovim prostorima, ali i s dužnim pijetetom dostojanstveno sačuvati sjećanje na ulogu Hrvata Dalmatina (Bunjevaca) tokom povijesti, u Segedinu” – reče uz ostalo generalna konzulica Ljiljana Pancirov.

Kako uz ostalo saznajemo iz Predgovora, knjiga je plod dvadesetogodišnjeg istraživanja, autor je prije gotovo dva desetljeća počeo istraživati povijest Hrvata u Segedinu. Dio njegovih istraživanja objavljen je u ciklusu „Studije iz povijesti Čongradske županije“, svezak XXVI. (Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XXVI, Szeged, 1998, 63–184), a opsežniji rad objelodanio je 2000. godine pod nazivom «Segedinski Dalmatini» (A szegedi dalmáták), te 2004. godine u nešto izmijenjenoj i skraćenoj hrvatskoj inačici pod

naslovom *Povijest Hrvata Dalmatina u Segedinu*.

„Dotada se tematikom ovdašnjih Dalmatina nitko nije ozbiljnije bavio, tako da sam do podataka koje iznosim u ovoj knjizi došao višegodišnjim proučavanjem arhivskih dokumenata, njihovom analizom, ali i konzultiranjem relevantne literature. Naravno, samo istraživanje je bilo otežano činjenicom da su Hrvati 'nestali' prije kojih 150 godina, te su oživjeli tek na stranicama koje slijede” – ističe Heka.

Zatim još dodaje:

«Knjiga na hrvatskom i mađarskom jeziku koja se nalazi pred štovanim čitateljem sukus je mojih skoro 20-godišnjih istraživanja i nešto je opsežnija od gore navedenih monografija, premda se u znatnoj mjeri oslanja na njih. Nisam se upuštao u ocjene pojedinih pitanja, kao što je primjerice razlog i tijek asimilacije jer za to u izvorima nema relevantnih pokazatelja, a ja sam, na žalost, u istraživanjima ograničen samo na onaj segment koji je ostao zabilježen na požutjelim listovima raznih gradskih popisa, protokola i zapisnika sa sjednica gradske skupštine.»

S. B.

Trenutak za pjesmu

Narodi nam se kralj nebeski

(Hrvatski crkveni kantual)

Narodi nam se kralj nebeski

Od Marije, čiste Djevice.

Na tom mladom ljetu veselimo se,

Mladoga Kralja mi molimo.

Po njemu slijedi Sveti Stjepan,

Prvi mučenik Gospoda Boga.

Na tom mladom ljetu veselimo se,

Mladoga Kralja mi molimo.

Daj nam, Bog, zdravlje, k tomu veselje

Na tom mladom ljetu svega obilja.

Na tom mladom ljetu veselimo se,

Mladoga Kralja mi molimo.

Glazbeno-pjesnička večer zagrebačkih umjetnika u Novoj Pešti

U povodu 18. obljetnice stradanja grada Vukovara, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, u suradnji s Hrvatskom manjinskom samoupravom budimpeštanskog IV. okruga – Nove Pešte (Újpest), 26. studenoga, u četvrtak, s početkom u 19.30 sati, u kazališnoj dvorani novopeštanskoga Građanskoga središta (Budimpešta, IV, Árpádova 66), održana je dojmpljiva glazbeno-pjesnička večer pod nazivom „Grad”.

Nazočne, među njima predstavnike Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalnog konzulata u Pečuhu, pozdravio je glumac i redatelj, stalni član Zagrebačkog kazališta mladih Rene Medvešek. Radi stjecanja što boljih i širih informacija, u svom uvodniku on je predstavio pjesnika, prozaika, novinara, urednika Radija Vukovara, ratnog izvjestitelja Sinišu Glavaševića, koga je nakon zauzeća Grada heroja Vukovara agresorska JNA 19. listopada 1991. g., ranjenog, odvezla iz bolnice, te mu se izgubio trag. Ekshumiran je iz grobnice Ovčara te identificiran. Matica hrvatska u Zagrebu posmrtno mu je 1992. godine izdala zbirku „Priče iz Vukovara”. U svezi sa zbirkom, obraćajući se kolegi pjesniku Mladenu Kušecu, Siniša Glavašević telefonski priopćava: „Mladene, u razrušenom Vukovaru nešto sam, uz novinska izvješća, napisao i za svoju dušu i za dušu Vukovara. Ako uspijem poslat ću vam faksom tu svoju dječicu, pa vas molim da, kada to pročitate, kažete što je to i treba li to još kome osim meni i mome gradu.”

Prva priča, Priča o ljudima, Priča o djetinjstvu, Priča o ljubavi, Priča o vremenu, Priča o gradu, uz dojmpljive raznolike melodije i stihove kantautora Čede Antolića, veoma emocionalno te impresivno prezentirajućih djetinjih i iskrenih, lijepih i tužnih, ali ujedno i teških optužaba zla, rata i vremena, ljudi bez ljubavi i poštenja, Glavaševićevih izričaja sa strane naratora recitatora Renea Medveška, s pozornice između treperećih plamičaka svijetla pijeteta, od samog početka pa sve do konca večeri, stvorile su natoliko duboku svečanu atmosferu da sam se kao slušatelj (vjerujem da je slično djelovalo i na ostale) osjećao kao da se nalazim u hramu.

Naime o ljepoti Sinišinih priča – kako je i rečeno – može se reći da one nisu na onaj način ratne kako bi se to očekivalo u danoj situaciji, one nemaju u sebi gorčine ni bijesa, nego nešto suprotno, zapravo, dijelovi su to onakvih uvida ljudskog usuda koji nailaze kada u životu biva najteže. Kada se nalazimo u bezizlaznim situacijama i kada se počinje razmišljati o tome što je život. Autor Siniša očito se susreće s ovim elementarnim tлом i vjeruje da iz grada neće više izaći. Iako je imao na to mogućnosti, odlučuje ostati u

njemu do tragičnoga kraja, o čemu u svojoj Priči o gradu piše ovako: „Tko će čuvati moj grad, moje prijatelje, tko će Vukovar iznijeti iz mraka? Nema leđa jačih od mojih i vaših, i zato, ako vam nije teško, ako je u vama ostalo još mladenačkog šaputanja, pridružite se. Nema izloga u kojem ste se divili vlastitim radostima, nema kina u kome ste gledali najtužniji film, vaša je prošlost jednostavno razorena i sada nemate ništa.

Morate iznova graditi. Prvo, svoju prošlost, tražiti svoje korijenje, zatim svoju sadašnjost, a onda, ako vam ostane snage, uložite je u budućnost. A grad, za nj ne brinite, on je sve vrijeme bio u vama. Samo skriven. Da ga krvnik ne nađe. Grad – to ste vi.” Jedno je to od svjedočenja da će „Kao kamen tiha i postojana ostaje za sva vremena i Sinišina ljubav i ljubav Vukovara prema svojem gradu i slobodi.”

Na koncu nezaboravne i na mnoga razmišljanja potičuće pjesničke večeri, nastale iz potresnih ispovijedi u posljednjim danima obrane Vukovara te posljednjim danima pjesnika i novinara Siniše Glavaševića koji ih je zapisao, a ovoga puta došle do savršenog izražaja, dvaju zagrebačkih umjetnika, Renea

Medveška i Čede Antolića i pred hrvatskom publikom u Budimpešti, riječi zahvalnosti izrekla je zastupnica Hrvatske manjinske samouprave Nove Pešte Katalin Halas, te sve goste pozvala na daljnje druženje.

Program predstave glazbeno-pjesničke večeri „Grad” potpomogli su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Grad Zagreb.

M. Dekić

BIZONJA – Hrvatska samouprava običajno na četvrtoj adventskoj nedilji u 15 uri čeka ljude u kulturni dom na seoski Božić. U programu sudjeluju dica iz škole, čuvarnice, Bizonjske tamburice, solisti Kamilla Fodi (piano) i Gabor Čontoš (citura). Na ovoj priredbi Hrvatska manjinska samouprava pozdravlja dijake sridnjih škol i gimnazijov ki su dostali stipendiju.

Popodne još ponudimo cijelo selo kuhanim vinom, kolačem, i moguće je milovati domaće životinje pri jasla maloga Jezusa u betlehemu. Ovo čedu pripravi člani Omladinskoga kluba, kojega su naši mladi osnovali s ciljem da očuvaju stare običaje i da slobodno vrime hasnovito ispuniju.

(Tilda Kőrösi)

BIZONJA – Članica naše samouprave Marija Tauber je odlučila da ponudi svoj honorar, koji za ovo ljeto iznosi 190 000 Ft, za Bizonjsko hrvatsko društvo. Od 1990. ljeta djela ovo društvo u selu, puno hrvatskih događajov smo jur održali. U sadašnjem kulturnom projektu „Zlatni most”, u suradnji sa šenkovečkim Kulturno-umjetničkim društvom „Mihovil Krušlin” i pri podupiranju Marije Tauber, čuda svega ćemo moći ostvariti. U ime svih kotrigov našega Društva zahvaljujemo Mariji Tauber za nje velikodušnost!

(Tilda Kőrösi)

KUD „Drava”

Došašće – iščekivanje dolaska Božića

U vremenu smo došašća, što je priprava na božićne blagdane, kroz koje vrijeme imamo niz običaja prisutnih u obitelji i crkvi. Kako biste više saznali o njima, sakupili smo vam nekoliko zanimljivosti vezanih za došašće i Božić.

OTKADA SE SLAVI BOŽIĆ?

Slavljenje Božića započeo je biskup Telesfor 138. godine. Ali nije se u svim krajevima slavio istog dana i tek je 330. godine određen dan 25. prosinca kao Božić. To je učinjeno u Rimu, taj je datum izabran zato da bi se suzbilo slavljenje poganskoga blagdana u čast Sunca. Taj je blagdan naime padao u to vrijeme kada dan počinje rasti.

ISUSOVO IME

Ono dolazi od židovskog Je(ho)šua, što znači „Jahve pomaže“. To je ime bilo dosta često među Židovima. Evanđelist Luka kazuje da je anđeo Gabrijel Mariji rekao da sina nazove tako. Po židovskom običaju to ime Isus je dobio osmog dana po rođenju, prilikom obrezanja u hramu.

„TIHA NOĆ, SVETA NOĆ“

Najpoznatiju božićnu pjesmu na svijetu napisao je dan prije Badnjaka 1818. svećenik John Mohr u austrijskom selcu Oberndorfu, blizu Salzburga. Zamolio je svog župljanina, učitelja Franza Grubera da pjesmu uglazbi. Pjesma se vjernicima sviđala i nakon nekoliko godina postala je poznata posvuda u svijetu. Izvorni naziv pjesme je „Stille Nacht, Heilige Nacht“.

BOŽIĆNE ČESTITKE

Izum božićnih čestitaka razglednica pripisuje se grofu Nikoli Monte Mellini koji je 1709. godine napisao neke stihove i rečenice s lijepim željama i čestitkama pa ih poslao rodbini i znancima. Ta je zamisao bila prihvaćena, ali se proširila tek u sljedećem stoljeću kada su dvije tiskare u Milanu počele prodavati razglednice s božićnim crtežima.

KAKO JE OTKRIVENA „BOŽIĆNA ZVIJEZDA“ (CVIJET)

Kad su španjolski osvajači 1500. godine došli do indijskoga grada Meksika, svakog su jutro vidjeli kako iz vrtova Montezume, astečkoga kralja, dolaze čamci puni plodova i cvijeća. Tada su Europljani prvi put vidjeli divan cvijet, koji danas svi znamo pod imenom „božićna zvijezda“. Španjolski osvajači međutim nisu bili ljubitelji cvijeća. Poharali su grad, opljačkali i razorili hramove, uništili vrtove. Za krasan cvijet nije ih bilo briga, a on je i dalje rastao na ruševinama. Tek je godine 1825. veleposlanik Sjedinjenih Država Joel Robert Poinsett, očaran ljepotom toga cvijeta, odnio nekoliko stabljika u svoju zemlju i počeo ih uzgajati. Pokus je uspio i botaničari

po cvijet nazvali Poinsettia, po onome tko im ga je otkrio. Zbog svoje ljepote i „zvjezdanošći“ Poinsettia je postala omiljeni božićni ukras i znak. Iz Sjeverne Amerike poslije je taj običaj, kako bi se kuće o Božiću ukusale „božićnom zvijezdom“, proširio po cijelome svijetu.

Hajd'te, braćo, da idemo

Hajd'te, braćo, da idemo,
Da darove ponese
Malenome kraljiću,
Našem dragom Božiću.

Ustan', ustan', brat Nikola,
I opravi brzo kola
Jerbo jedna novina
Nas poziva s visina.

Hajde ovce zatvorite,
Torbe vaše zametnite.
Do Betlema hodimo
Da ditešce vidimo.

Na salašu kod Betlema
Tamo dosta paše ima,
Tamo ovce tirajmo
I u frule svirajmo.

Što ćeš dati, brate Mato,
Što ćeš ponit, sestro Kato,
Nami na put u torbu?
Jednu kokoš u čorbu?

Masla sira mora biti,
A sve to ću ja poniti,
I dvi i tri pogače
I čuturu rakije,

A ti, Andro, uzmi gajde,
Tere s nami žurno hajde!
I posviraj veselo
Da nas čuje sve selo.

Ovako su pjevali betlehemari, članovi KUD-a „Tanac” i mnogobrojni gajdaši na međunarodnom koncertu gajdaša održanom 6. prosinca u pečuškoj katedrali, u sklopu niza priredaba ovogodišnjega pečuškog došašća. Za goste gajdaše pobrinuli su se Andor Véggh i njegovi prijatelji gajdaši. Međunarodni koncert okupio je Trio Jasen i Orkestar „Vizin”, betlehemare KUD-a „Tanac”, Andora Véggha, Richárda Parkosa, gajdaša iz Pogana, Skupinu „Mišina” iz Hrvatske, dudaše iz Budimpešte, skupinu Koledve, svirače u mišinu iz Istre, Miklósa Németha koji je svirao škotske dude, dudaše iz Slovačke: Jurja Dufeka i Lubomira Tatarka.

SANTOVO – U okviru prigodne seoske svečanosti, na blagdan Svetog Nikole, u nedjelju, 6. prosinca, na velikom adventskom vijencu postavljenom na središnjemu santovačkom trgu, upaljena je i druga adventska svijeća. Okupljene je pozdravio načelnik sela József Feigl, a uz prigodni govor kapelana Zoltána Kissa, svijeću je upalio župnik Imre Polyák. Paljenju druge svijeće nazočio je i Róbert Zsigó, parlamentarni zastupnik bajskeg izbornog okruga, a svečanost je uljepšana pjevanjem učenika, te dočekom Svetog Nikole, koji je slatkisima igračkama darivao okupljenu djecu. Nakon svečanosti, koju je osmislio i organizirao seoski zastupnik Ilija Stipanov, okupljenima se nudio topli čaj i masni kruh. 20. prosinca, kod adventskog vijenca polaznici vjeronauka prikazat će pastirsku igru Betlehemari, na hrvatskom i mađarskom jeziku.

KALAČA – Hrvatska manjinska samouprava, u subotu, 5. prosinca, organizirala je hrvatsku plesničicu za doček Svetog Nikole. Večer, koja je upriličena u auli Katoličke ustanove Naše Gospe na Astrikovom trgu (benediktinac Anastazije Astrik bio je prvi kalački biskup koji je kralju Stjepanu donio kraljevsku krunu od pape Silvestra II), započela je dočekom Svetog Nikole u 18 sati, prigodnim programom učenika koji pohađaju predmetnu nastavu hrvatskoga jezika, nastavljena plesničicom za djecu, a od 19.30 plesničicom za odrasle pod vodstvom Vesne Velin. Za glazbenu pratnju i dobro raspoloženje pobrinuo se Orkestar „Vizin” iz Pečuha – reče nam predsjednik Hrvatske manjinske samouprave.

Svojom nazočnošću svečanost su uveličale Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, te Katja Bakija, konzulica za kulturu i obrazovanje, koje su tom prigodom donijele i poklon-knjige i druge darove za polaznike vrtića i učenike. Na dočeku Svetog Nikole i plesničici okupilo se 80-ak sudionika, među njima roditelji učenika i mladi iz okolnih naselja Bačina i Dušnoka. Kako nam još reče predsjednik Hrvatske samouprave Bariša Dudaš, tjedan dana prije, 28. studenoga, na plesničici kada su svirale „Racke žice” iz Dušnoka, okupilo se čak 120-ak sudionika. Prije svega zahvaljujući dolasku 50-ak Dušnočana i potpori dušnoč-kog načelnika Pétera Palotaia, koji je osigurao troškove velikog autobusa. Dan prije, u srijedu, 25. studenog, u Uredu Hrvatske manjinske samouprave grada Kalače održana je i godišnja javna tribina u okviru koje je bilo riječi o prošlogodišnjem radu i planovima za 2010. godinu. Iako je uza zastupnike Hrvatske manjinske samouprave zanimanje za javnu tribinu pokazalo samo četvero gostiju, šira javnost informirana je opširnije putem gradskog radija Korona i Bajske televizije, koji su izvještavali o radu i planovima kalačke Hrvatske samouprave.

ČAVOLJ – Kako nas je obavijestio predsjednik Stipan Mandić, već po običaju, u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave, u subotu, 5. prosinca, obilježen je blagdan Svetog Nikole. Na svečanosti dočeka Svetog Nikole, koja je upriličena u mjesnom domu kulture, okupilo se 35 sudionika, a osim djece i mladih, bilo je i odraslih. Djecu su darivali raznim prigodnim poklonima. Došli su i garski tamburaši, pa je zabava potrajala do sitnih sati. Do kraja godine još će proslaviti i bunjevačke blagdane Materice te Oce.

Učenici 3. razreda pečuške Osnovne škole „Miroslav Krleža“ poslali su Hrvatskom glasniku, s pomoću učiteljice Rite Laić, ovaj prekrasni vijenac svojih uradaka

Božić

Božić je lijep blagdan,
svakomu je dragi dan.
Djeca mu se raduju
jer ih svi daruju.

Djeca vole kitit bor,
jer će im doći Isus u dvor.
Njima će donijeti radost i veselje
jer to su njihove najdraže želje.

Božić bi nam još ljepši bio
Kada bi snijeg sve zabijelio.
Zato, djeco, Isusa volimo,
i dragom Bogu uvijek se molimo.

Ana Škrlin

Djevojčica i snijeg

Snijeg je pao na sivu ulicu,
I razveselio mene, malu curicu.
Sve je zavio u bijelo,
Hajd'mo na snijeg smjelo, smjelo.

Klizaljke i skije iz ugla vadimo,
Na sanjke hitro sjedamo.
Mame i tate nas beskrajno oblače
Kao da nam namjerno vrijeme odugovlače.

Hajd'te, hajd'te na snijeg, prijatelji,
Nemojte biti samo gledatelji.
Vid'te mene kako se spuštam,
Kočenje na sanjkama ne dopuštam.

Stigla je večer, pokrila nas tama,
„Ajd'te kući“, vikala mi mama.
E, tako smo se zabavljali mi,
Sada napiši kako si se ti!

Ivana Božanović

Pahuljice

Pahuljice padaju,
kad sam na dvorištu,
pravim od njih
grude i snježnu lutkicu.

Baš je zima, baš je zima,
pravim malog snjegovića.
Ruke su mi smrznute,
Ali volim pahuljice.

Pahuljice bijele
na moj nos su sjele,
Nos mi se smrznuo,
a lice pocrvenjelo.

Mira Vörös

Djevojčica i Sv. Nikola

Krampus ide, stigla je zima,
Taj sretan dan je dar svima.
U prozoru sjedi djevojčica,
Gleda kako pada pahuljica.

Kasno je već i jako hladno.
Snjegović smrznut, u vrtu je tamno.
U selu šeta jedan stari čiča
Više puta prijeđe između kućica.

Djevojčica se boji i na licu joj suza,
Sjeti se da nije bila dobra djevojčica.
Puno je vikala s bratom i ludirala,
I u školi nije lijepo pisala.

Zatvara oči jer ne želi vidjeti
Da čizmica bez poklona u prozoru stoji.
Ali gledajte čuda! Tu je puno poklona!
Jer za Sv. Nikolu sva su djeca ista.

Petra Balog

Božić

Na dnu šume stoji jedan bor,
Tanak visok sve do neba gor'.
Zelen bor u maloj sobici,
Okićen s puno zlatnih zvjezdica.

Na grančici bora plamen svijeća,
Zvuk zvona je prijatelj djece,
Krijesnica u rukama,
Ljubav se rađa u srcima.

Mali Božić, lijepi Božić,
Miris jelke, finih kolača,
Što te već dugo čekamo,
Dodi k nama, dodi k nama
I ostani u dječjim srcima.

Vivien Újházi

Moja želja

Sjedim kod prozora i gledam kako pada snijeg.
Tiha zimska večer je.

Razmišljam o svojoj želji.
Moja želja je da svako dijete dobije poklone.
Zato moraju biti dobri.

Jer ako nisu dobri, dolazi im krampus,
i donese im šibe.

Ja mislim da sam dobar bio,
Kao i sva djeca na svijetu.

Kristóf Tezlinger

Nikola

Pada snijeg, baš je zima,
Ide djedo s darovima.
Bijela je već naša staza,
Svi čekaju Djeda Mraza.

Što to nosi djedo stari?
Iz torbe mu vire stvari,
Knjige, slikovnice,
Slatkiši i igračke!

Čizme naše čistimo,
U prozore metnimo.
U krevet legnimo,
Iznenadjenje čekajmo.

Sutra bit će radost prava,
Tko sad može i da spava.
Djedo stari žuri k nama,
S darovima, a ne šibama.

Darko Hahner

Snješko

Padaju pahuljice,
Bijele i plave,
Ja pravim grude
Velike i male.

Od velikih gruda
Sastavimo snješka.
Čudno ga gledamo
I oko njega plešemo.

Progleda sunce snenim očima,
Otaplja snješka toplim rukama.
Djeca tužno promatraju snješka,
Njegove oči pune su smiješka.

Hajde, zimo, ohladi snješka,
Ohladi snješka, nek' ostane do ljeta.
Neka ostane, razveseli djecu.
Nasmije se snješko i nestane u snu.

Luka Laić

Poklon

Zimsko doba je,
Vrijeme blagdana,
Doček Sv. Nikole
I čišćenje čizmica.

Sva djeca, kao i ja,
Raduju se ovog doba
Jer dobijemo lijepih poklona,
Puno raznih igrica.

Reka Radić

Snjegović

Pahuljice padaju,
Kroz prozor me gledaju
da što radim ja u zimi.

Pravim snjegovića,
ima dosta snijega.
Na glavi mu šešir,
a nos mu je od repe,
oči od crnog ugljena,
a usta niz dugmeta.

Medvjed spava,
katkad se puno budi,
pa naokolo pogleda
je li raste trava,
da l' je zimi kraja.

Darina Deák

Snjegović

Snijeg je bijel,
jako je hladno.
Snjegović stoji
Snažno i hrabro.

Snjegovića je nos repa,
šešir je od lonca,
U ruci ima metlu,
A dugmad od ugljena.

Snjegović se otopi
kad sunce oko otvori,
metlu baca na travu,
tužno gleda u tamu.
S ljubavi misli na djecu
koja uvijek mu čine sreću.

Lora Abrišin

Sveti Nikola

Pahuljica mi je pala na moj nosić mali,
Nosić mi se smrznuo od pahuljica plavih.

Djeca gledaju na prozore
Da im dođe Sv. Nikola
I donese darove.

Puno šiba krampus nam donosi,
a Sv. Nikola u čizme darove složi.

Ema Kajtazi

Sveti Nikola

Sveti Nikola svake zime dođe,
Nosi poklone za dobru djecu i lošu.
Neka djeca ne dobiju ništa,
Zbog vladaju čeka ih šiba.

Nosi na leđima veliku vreću,
punu poklona, raznih iznenađenja.
Djeca ga stalno čekaju i prate
S pjesmom i molitvom zahvaljuju poklone.

Isti Soltész

Zima

Snijeg pada, Sv. Niko dođe.
I nosi igračke, auto, robot i lutke.

I ne znam kako Sv. Niko podijeli sve igračke
za jednu noć?

Ima dugačku bradu, crveni kaput
i kapu; osam jelena vuče sanjke,
a kako stanu sve igračke?

I igračke iz svoje vreće u čizme stavi,
djeca skaču od sreće, a ja pitam:
Kako on u dimnjak stane?

Sada znam, Sv. Niko nije samo jedan,
Više tisuća, a i vrijeme zaustaviti zna.

Leon Tadijanov

Zimska radost

Zima je hladna,
Ali je dobra.
Jer dolazi Sv. Nikola.

Sveti Nikola dolazi s krampusima!
Dobrima donese puno darova,
A loši dobiju puno šiba.

Doček nas umara,
Uzbuđenje nas uspava.
Poklone u čizme stavlja,
Čime razveseli svu djecu svijeta.

Klaudija Andres

Zimsko doba

S drveća je palo lišće
I stiglo je zimsko doba.
Idem ulicom, i osjećam
Da pada bijeli, hladni snijeg.

Ne znam zašto, ali volim
Zimsko doba, kao čistoća rublja.
Može bit' hladno, smrznuto,
Ali je lijepo i bijelo.

Meni je najmilija zima
Kad se mogu skijati, sanjkati
Klizaljkom se klizati
I s djecom se na brijegu grudati.

Sva djeca vole zimsko doba,
Najljepše igre snježnoga kraja.
Mom srcu je najbliži ovaj san
Jer mi je zimi rođendan.

Reka Radić

Hrvatska večer u Kečkemetu postaje tradicijom

Otvorena izložba „Sjeverna Bačka na razglednicama XIX. i XX. stoljeća“

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Kečkemeta, u petak, 4. prosinca, priređena je Hrvatska večer koja je upriličena u Domu časnika u Lechnerovoj ulici, a na kojoj se okupilo 150–200 gostiju. Kako nam reče predsjednik Stipan Šibalin, treću godinu zaredom organizirali su Hrvatsku večer kako bi se okupila mala hrvatska zajednica, a sa željom da se ona uobičaji.

Program je započeo otvaranjem izložbe «Sjeverna Bačka na razglednicama XIX. i XX. stoljeća», pri čemu se na samom početku okupljenima obratio predsjednik Stipan Šibalin zahvaljujući im što su se okupili u tolikom broju. Kako uz ostalo reče, utemeljili su tradiciju kada su odlučili da uz jednu veću godišnju priredbu u program uključe i otvorenje izložbe koja se veže za identitet, za očuvanje i njegovanje kulturne baštine.

«Ove godine izložba nosi naziv „Sjeverna Bačka na razglednicama XIX i XX. stoljeća“. Hrvatska zajednica, koja ovdje živi umnogome se veže za sjevernu Bačku. Tamo su nam korijeni, tamo smo proveli djetinjstvo i mladalačke dane. Ovo je bio jedan od glavnih motiva za današnju izložbu, a drugi je bio što ovdje u gradu imamo čovjeka s vrijednom i velikom zbirkom razglednica» – reče Šibalin.

Prije negoli je predao riječ Lajosu Farkasu, zamjeniku ravnatelja županijskih muzeja, pozdravio je goste uzvanike, među njima posebno Ljiljanu Pancirov, generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu, konzulicu Jadranku Telišman i Katju Bakiju, te sve nazočne goste, predsjednike i birane članove mjesnih hrvatskih samouprava koji su se odazvali pozivu.

Zatim je predstavio autora izložbe Imrea Sebestyéna, poznatog i priznatog sakupljača razglednica u Mađarskoj, koji posjeduje zbirku s više od sto tisuća razglednica, po čemu pripada samom vrhu sakupljača raz-

glednica u Mađarskoj, a izlagao je u mnogim gradovima. Izložbu je na hrvatskom i mađarskom jeziku otvorio Lajos Farkas. Podsjetivši na tisućljetni zajednički život i istu sudbinu hrvatskog i mađarskog naroda, on je naglasio kako ih povezuje katolička vjera, kršćanstvo, bez kojega ne bi opstali. «Najbolja veza između hrvatskog i mađarskog naroda tijekom proteklih stoljeća upravo su Bunjevci. Narod koji je sačuvao svoj jezik, nacionalnu svijest, vjeru i svoje vrijednosti, kojima je pokušavao skladno živjeti s ostalim narodima, tako i s Mađarima. Možemo reći da su Bunjevci najznačajnija hrvatska etnička skupina u Mađarskoj koja je sačuvala svoju svijest, i tako postala čvrsta veza u mađarsko-hrvatskim odnosima. Ova izložba dokazuje kakvu je važnu ulogu odigrala bunjevačka zajednica u životu Bačko-kiškunske županije. Njezin rad, izdržljivost i marljivost pridonijeli su razvoju ovoga kraja koji bez njih ne bi bio ono što jest» – dodao je na kraju Farkas.

«Naselja inženjerski sredena, široke, duge ulice, prostrani trgovi, raskošne palače, dvorci, pomno isplanirane i lijepe sagrađene crkve sa svojim umjetnički izraženim oltarima, prekrasnim kipovima i freskama obilježavali su ovaj za nas toliko važni kraj, njegova naselja, sela i gradove. Sjeverna Bačka s dobrom i plodnom zemljom, sa stručnim i pre-

danim obrađivačima, gazdama osiguravala je dobar život ovdje nastanjenom življu. Imućnije gazde mnogo su dali i uložili za uljepšavanje okolice i svog naselja, stvorivši mnoge vrijednosti koje su obilježile ova naselja.

Na izloženim razglednicama se odražava djelomično i to, kao i druga ostvarenja, trgovci, crkve, palače koje krasi naša naselja, a mnoge su od njih u vihorima povijesti nestale. Stariji naraštaji se još mnogo toga sjećaju, mladima je poznato iz priča svojih roditelja, baka i djedova, a najmlađima će ovo biti davna, možda i zaboravljena prošlost. Velika hvala Imreu Sebestyénu, vrsnom i poznatom sakupljaču, koji ih je sakupio na tisuće, a na naše zadovoljstvo i radost sastavio i priredio ovu izložbu iz nedavne prošlosti i povijesti bačvanskih naselja» – stoji između ostalog u prikazu koji je potpisao Stipan Šibalin.

Nakon otvorenja i razgledavanja izložbe, u gostionici Doma časnika uslijedio je prigodni kulturni program u kojem su najprije članice Kulturno-umjetničkog društva «Veseli Santovci» iz Santova u pratnji Orkestra «Vizin» iz Pečuha prikazale splet baranjskih šokačkih plesova, a Marica Velin Žužić u izvornoj šokačkoj nošnji otpjevala nekoliko santovačkih bečaraca. U nastavku večeri goste su zabavljali Stipan Đurić, koji je otpjevao nekoliko poznatih starogradskih i tamburaških pjesama na hrvatskom i mađarskom jeziku, u pratnji «Vizina».

Druženje je nastavljeno zajedničkom večerom, nakon čega je uslijedio Hrvatski bal, a za dobro raspoloženje svojim savršenim izvođenjem pobrinuli su se mladi «Vizinovi» svirci.

Tekst i slika: S. B

„Poklon prijateljev za prijatelje“

Šenkovljani darovali devet instrumentov ter sponzorirali stručnjaka za bizonjsku tamburašku vježbu

Profesor Dražen Varga se je dva dane dugo bavio gradišćanskimi svirači i početnici

Bizonjski tamburaši s darovatelji prijateljskoga društva „Mihovil Krušlin“ iz Šenkovca

Zadnji novembarski vikend, vjerujem, za uži, a kasnije i za širji krug Bizonjcev bit će nepozabljiv. Bit će spominka vridan još i zbog već razlogov. Prvo zato jer dva prijatelji iz Šenkovca pohodili su opet sjeverno Gradišće, a stanovnici partnerskoga hrvatskoga naselja svenek su rado primljeni u Bizonji, to pravoda stoji i obrnuto. Člani upravnoga odbora Kulturno-umjetničkoga društva „Mihovil Krušlin“ u Šenkovcu, Renato Turk i Miroslav Bukovinski, nisu došli praznimi rukama, nek su presenetili Bizonjske tamburaše s devet instrumenti. Kako nam je rekla Tilda Kőrösi, predsjednica Bizonjskoga hrvatskoga društva, na protuliće kad su Šenkovljani dospili s velikom delegacijom od 55 ljudi u Bizonju, onda se je već narodila ideja kulturnoga projekta „Zlatni most“, u okviru čega će se opet približavati spomenu-ta društva. – Dva cilje ima ova suradnja: da naši tamburaši sve bolji nivo dostignu u svojem sviranju i da nudjaju neki poticaj da bi se pri nas ponovo skupaspravila folklorna grupa – objašnjava peljačica kulturnoga doma, ka je i na čelu kulturnoga kontaktiranja sa šenkovljanskim ansablom i nastavlja: – Kod nas je tamburaška glazba i zbog odraščanih sviračev jako popularna. Sad se je nam javilo dvajset dice, od 1. do 6. razreda, na naš tamburaški tečaj, i to nas jako raduje. S druge strane pak smo se zabrinuli, kako će mališani naučiti svirati kad nimamo dost tamburov. Zato mi u riči gor ne moremo zahvaliti ov veliki dar Šenkovljanom kad jedna tambura stoji i 300 eurov. Iako je u ovom slučaju rič o stari glazbali koji se ne hasnuju već pri djelovanju tamburaškoga sastava u Šenkovcu, bizonjskomu narašćaju je i ovo neizreciva pomoć pri štartanju. Po riči Renata Turka, u sporazumu za suradnju med KUD-om „Mihovil Krušlin“ i Bizonjskom

Renatu Turku i Miri Bukovinskomu za zvanarednu uslugu u ovoj suradnji je prikdala Tilda Kőrösi specijalni dar, rukom sašijene bizonjske vankuše

hrvatskom društvom pri projektu „Zlatni most“ predsjednice se dogovaraju, tj. Karmen Luketić i Tilda Kőrösi, ke su se jur pominale da bi Bizonjci većputi dospili u Hrvatsku na razne kulturne manifestacije, najbrže 19. decembra na šenkovljanski božićni koncert. – Mi se ufamo da će bizonjski mališani vrijeda odsvirati prve hrvatske pjesme, a to je jedan od načina da se ne zaboravi hrvatski jezik. Vjerujemo nadalje da će oni jednoga dana i zapjevati hrvatske pjesme ter tako usadit će u sebi hrvatsku svist i ljubav prema jeziku kojega moraju njegovati i očuvati ovde u Gradišću – naglasio je jedan od darovatelj. Od gospodina Turka smo doznali i to da poslije dvadesetljetne pauze znova je počeo s djelom Nogometni klub Sutla, to su seniorski nogometnaši ki jur na protuliće planiraju prijateljsku utakmicu s bizonjskim veterani. Dokle smo mi razgovarali, pod peljanjem profesora Dražena Varge započelo dvodnevno djelo, upoznavanje s tamburami,

marljivo vježbanje sviranja u velikoj dvorani bizonjskoga kulturnoga doma. Na ov muzički tečaj došli su u Bizonju i svirači iz Kemlje ter Staroga Grada, još su i od Zagreba pitali domaćine kako su uspjeli narikntati na dvodnevni tečaj takovoga profesionalca kot je Dražen Varga. Za to su opet zaslužni Šenkovljani, a posebno Miro Bukovinski ki je lično sponzorirao stručnjaka za bizonjsko vježbanje, i rekao je sljedeće: – U našem šenkovljanskom kraju svi ljudi živu za one dane kad se družu s Bizonjci. Ja sam u skladu s našimi mogućnosti kroz tamburaše pripomogao ovakova druženja da se to još poveća i Šenkovljani se družu s Bizonjci još gušće i još više, na obostrano zadovoljstvo. Mi se već osjećamo ovde u Bizonji kot da smo doma i ufam se da i Bizonjci se tako ćutu kad dođu u Šenkovec. Stvorili smo odnos od srca kot da se znamo već sto ljet i neka naša druženja traju toliko dugo. Mi budemo odvud uvijek samo najbolje riči prenesli i najveće riči zahvale ke Bizonjci imaju prema našim ljudem ki im želju pomagati i vjerujem da naša pomoć bude korisna s ovim poklonom prijateljev za prijatelje.

Kako smo to konstatirali s Tildom Kőrösi, prvi metar na „Zlatnom mostu“ je napravljen, a u daljnjem planu su predvidjene i priredbe drugih sadržajev. Uz festivale i kulturne nastupe Bizonjci su željni svojim prijateljem predstaviti Matu Drobilića (1808–1891) „pretelya horvatszkoga naroda“ ki je položio književne temelje ovde živećih Gradišćanskih Hrvatov, prik predavanja akademika dr. Nikole Benčića. U budućnosti će se organizirati i izložbe i nadalje se išću mogućnosti za nova povezivanja na relaciji dvih sel. Znamda su u sprijateljivanju na redu ribari, lovci i športaši.

-Tiho-

BAJA – Kako nas je obavijestio predsjednik Hrvatske manjinske samouprave grada Baje, prve nedjelje došašća održana je prva, a treće nedjelje održat i druga zornica na hrvatskom jeziku. Već po tradiciji, polnočka na hrvatskom jeziku u župnoj crkvi Svetog Antuna (nekadašnjoj franjevačkoj crkvi) u Baji održat će se 24. prosinca, na Badnjak u 21 sat. Mise na hrvatskom jeziku neće biti prvog i drugog dana Božića, ali će se održati redovita misa na hrvatskom jeziku na blagdan Svetog Ivana, 27. prosinca s početkom u 9.30 sati – reče nam Šandor Pančić.

BUDIMPEŠTA – Poznati ansambl „Budimpeštanski gudači”, potporom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, održat će ciklus koncerata na kojima će predstaviti svih osam simfonija istaknutoga dubrovačkog skladatelja Luke Sorkočevića. Drugi koncert bit će 19. prosinca (subota), s početkom u 19 sati i 30 minuta, u Mađarskoj akademiji znanosti (Budimpešta V, Rooseveltov trg 9).

MOHAČ – Kako nas je obavijestio predsjednik mohačke Šokačke čitaonice Đuro Jakšić, Čitaonica i ove, kao i svake godine, priređuje malu svečanost u povodu ovogodišnjega Svetog Nikole i nastupaćih božićnih blagdana. Svečanost će biti održana 19. prosinca u prostorijama Čitaonice u poslijepodnevnom satima.

PEČUH – U sklopu niza priredaba Pečuškog došašća, koje traju od 4. do 20. prosinca u organizaciji Pečuške biskupije, u sklopu svečanog otvaranja 4. prosinca u pečuškoj katedrali nastupio je zbor Sveučilišta u Osijeku. Zborom je ravnala Antonaeta Radočaj-Jerković.

PEČUH – Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krležu u Pečuhu priređuje božićnu svečanost 17. prosinca, s početkom u 16 sati, u auli škole. U sklopu programa prigodnim recitalima, pjesmama, plesovima i igrokazom će se proslaviti kršćanski blagdan.

PROSVJED

Savez državnih manjinskih samouprava (SDMS) sa zaprepaštenjem je obaviješten da će se u smislu mjera koje je poduzelo vodstvo MTV-a, pozivajući se na uskraćivanje proračuna, od 1. siječnja 2010. zamrznuti proizvodnja manjinskih programa. SDMS skreće pozornost na to da su proizvodnja i emitiranje narodnosnih programa istaknuta uslužna zadaća javnoga medijskog uslužitelja, zatvorenoga dioničkog društva MTV (MTV Zrt.). Unatoč izvanredno oskudnim materijalnim prilikama, prioritet mora dobiti neprekinuta proizvodnja ovih programa s niskim troškovima.

Planirano obustavljanje proizvodnje narodnosnih programa (samo emitiranje repriza) grubo bi kršilo odredbe Zakona o medijima i Zakona o manjinama, te međunarodne obveze Mađarske (Okvirni sporazum o zaštiti manjina, Europsku chartu manjinskih jezika), dostojanstvo i interese manjina u Mađarskoj. SDMS ujedno poziva Predsjedništvo Kuratorija Mađarske televizije da donese mjere radi potpunog osiguranja manjinskih prava u MTV-u.

SDMS poziva vodstvo MTV-a da i ubuduće u nepromijenjenom trajanju osigura uređivanje i proizvodnju manjinskih programa.

Prema odredbama Manjinskog zakona, SDMS moli Parlament Republike Mađarske, kao osnivača javnog medija (Zaklade MTV), te premijera Republike Mađarske, kao nadležnoga predlagачa i izvršitelja državnoga proračuna koji određuje financiranje MTV-a, da donese hitne i snažne mjere radi osiguranja odvojenih, namjenskih financijskih okvira potrebnih za proizvodnju narodnosnih programa Mađarske televizije.

SDMS će zamoliti parlamentarnog pravobranitelja manjina i ORTT da pokrene istragu za ukidanje nezgodnoga stanja glede ostvarivanja manjinskih prava. Ostvarivanje manjinskih prava u javnim medijima u Mađarskoj, ne može postati žrtvom gospodarske krize, nesređenoga stanja u javnim medijima i političkih prepucavanja.

U Budimpešti 9. prosinca 2009.

Savez državnih manjinskih samouprava

Budimpeštanki Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đачki dom objavljuje natječaj za radno mjesto:

- profesora zemljopisa i hrvatskoga jezika (m/ž) na neodređeno puno radno vrijeme u đачkom domu
- profesora fizike i matematike (m/ž) na neodređeno puno radno vrijeme u đачkom domu
- profesora njemačkog i hrvatskog jezika (m/ž) na neodređeno puno radno vrijeme u đачkom domu
- profesora biologije i kemije (m/ž) na neodređeno puno radno vrijeme u đачkom domu
- profesora etnografije (m/ž) na određeno puno radno vrijeme u đачkom domu.

Rok prijave: 4. siječnja 2010.

Potrebno je aktivno znanje hrvatskoga jezika u govoru i pismu.

Kontakt-adresa:

1144 Budapest, Kántorné sétány 1-3,

kontakt-osoba: Anica Petreš Németh

Telefon: 06 1 220 9380,

e-mail adresa: horvatskola.bp@horvat.sulinet.hu

